

Az Operaház kapuzárás után

Vége az operai évadnak. A legutolsó vizsgaele-
adások pontot tettek a magyar királyi Operaház ez-
idei műsorának végére. Pontot, amely a mi szem-
üvegünkön át egy ideig még csak gondolatjelnek
látszik. Vagy akár kérdőjelnek. Nem látjuk tisztán,
be van-e fejezve, amit mondani akartak. Tényleg
förténte valami vége van-e a mondatnak?

Az idei évadban a következő operabemutatókat
jegyeztünk fel a felújításokkal együtt. Névszerint:
*Karenin Anna, Farsangi lakodalom, Otello, Manon,
Thaïs, Diana, Az erősebb, végül Parsifal.* A ballet-
műsor két új művel gazdagodott. Egyik *Gajdóczy Ár-
gyrus királyfi* című mesejátéka meg is maradt a
műsoron. Ime, a mérleg egyik serpenyője. A má-
sikban hatalmas kérdőjelek halmozódnak egymásra.
A legsúlyosabbat a magyar zeneművészet műzsája
veti bele. Mit tett Magyarország első zeneintéze-
te a telt évben a nemzeti zeneművészetért?

Az őszi idény első szennációjától. Hubay Ka-
renin Annájától eltekintve, Poldini Farsangi lako-
dalom című vígoperája az egyedüli, amelynek szín-
rehozásával a magyar opera sorsa ismét kizökkent a
tétlenségi állapotból. Két év előtt a Vajda tornya-
val már tett egy lépést előre, de a mostani, ha
nem is ugyanabban az irányban, mindenesetre sok-
kal jelentősebb. A magyar zeneirodalom új fejeze-
tének a kezdetéig jutottunk vele. Ez az év életre
keltette a magyar vígoperát. Komoly és értékes
eredmény. A többi magyar operajátszóigatig állí-
thatjuk Poldini műve mellé. Tiszavirág-életű alko-
tások nagyjából. Olyan gyengét is találunk köz-
tük, hogy önkéntelenül felmerül a kérdés: hol ta-
láljuk meg annak a következetesen következetlen
ítéletnek az indokait, amely néha korszakalkotó mű-
vekre szab ki évtizedes sülentiumot, máskor meg si-
lány, hétköznapi értékeket feltű kézzel óv meg a
megérdemelt papirkosárból?

Mert nem mindegyik szerző várt annyi eszten-
delig, hogy neve a színlapra kerüljön, mint például
Poldini Ede, ezzel a — már névbeesülésből is ko-
moly értékűnek valószínűsíthető — bájos kis víg-

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (Sp.)

Cím: Az Operaház kapuzárás után

Forrás: Szózat

3n

(Hely)

1924. 6. 22.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

operával.

Mi az oka, hogy a sokszor elhangzott felhiva-
talos ígéretek néha oly nehezen valósulnak tette a
magyar királyi Operaházban? A komplikált, hatal-
mas gépezet mozgató erőinek egynémelyike még ma
sem működik kifogástalanul. Sajnos, éppen az, amely
a magyar zeneművészet állandó fejlődésének előmoz-
dítását hivatott szolgálni.

A magyar komponistákat nem méltányolják ma
sem; érdem szerint. Bizonyosságképpen *Bartók, Rad-
nai, Kacsóh* stb. neveit kell csak citálnunk az Opera-
ház irattárában esendesen elfekvő partitúrákról.

A lezajlott idény eredményét mennyiségileg viz-
sgálva, örömmel állapíthatjuk meg, hogy az általá-
nos, európai színvonal igényeinek megfelelő zenei
munka sokkal intenzívebb volt, mint a múlt eszten-
dőkben. Többet produkált az opera mennyiségileg is,
minőségileg is.

A Karenin Anna a Farsangi lakodalom és legna-
gyobb részében a Parsifal színrehozatala akármelyik
külföldi operának becsületére vált volna. Megint
csak egy látszik belőle: tudhatnánk mi is olyan szín-
vonalat állandósítani, mint például Bécs. Mi kellene
hozzá? Csak egy ugynevezett „erős kéz.” Olyan ve-
zető egyéniség, aki nemcsak a szaktudás fensőbbse-
gével, hanem lankadatlan energiával, szorgalom-
mal lássa el kényes tisztjét. Vezessen, irányítson,
minden lézapot azonnal észrevesz, minden mű-
vészi esorbát azonnal kiköszörüljön. Az Operaház ze-
nei vezetésében ez a kéz ma ritkán érezeti súlyát.
Egységes minden mellékbefolyástól mentes, tiszta
művészi politika nélkül pedig az elért eredmények
csak a véletlen szeszélyének köszönhetőek.

A budapesti opera ezévi műsorának jelentős ré-
sze még amindig a teljes öletszerűséget és nem a
művészi politika éltudatosságát igazolja.

Művészi erőink az évad kezdete óta örvendete-
sen meggyarapodtak. Még az ősszel a zenekar, —
amelyben tavaly óta sok ifjú erő kapott elhelye-

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Opera

Idő

„1924”

Személy

zést — többoldalu kifogásra szolgáltatott okot. A
„Farsangi lakodalom” és a „Parsifal” zenei beállí-
tása ezeket tárgytalanná tette. Zenekarunk megfe-
lelő kézben: kitűnő. Kerner István karmesteri zse-
nialitása, Tittel Bernát alapos tudása, rutinja és az
új főrendező, Márkus László kipróbált, izmos tehet-
sége, előtte az operai színpad nem vehet fel meg-
oldhatatlan nehézségeket. Sőt, legutóbb a Parsifal-
előadás már, ha nem is minden tekintetben helyt-
álló, de határozottan egyéni vonásokat vetett fel-
színe elképzelésében, legalább is sajátosan jelleg-
zetessé téve a Parsifal világ problémájának buda-
pesti megoldását.

Énekesgárdánk, sajnos, még nem teljes. A Wag-
ner-operák tenorista-kérdését a bécsi triász (*Unkel,
Nasta, Leuer*) csak akutabbá tette. Ugy haljuk,
Pilinszky az ősszel visszatér Amerikából, hogy Wag-
ner szerepkörét kitépítse. Bizony, égető szükség volna
rá. Lírai tenoristáink közt *Pataky Kálmán* fejlődése
ígéri a legbiztosabb perspektívát. Arányilag sokkal
jobbban állunk énekesnők dolgában. Nemesak, hogy
nincs szükség importra, de sajnos, mi exportálunk
egyre nagyobb mértékben. *Németh Mária* tünemé-
nyes pályája is más földön írja le a következő esz-
tendő diadalívét. Távozását a drámai szerepkör érzi
meg legjobban, s a fiataloknak kemény feladat lesz,
hogy a közönséget a szennációból nőtt Trubadur és
Álarcosból előadásokért kárpótolják. *Hubert Etel*, a
harmadik Aidánk is Bécsbe kerül. Mindazonáltal,
ami a leglényegesebb, mindenféle jelögi szerepre
marad egy-két jó énekesnőnk mégis.

— Sok még a tennivaló, az kétségtelen. A vét-
kes múlt hagyatékát nehéz jó valutával likvidálni.
Sok a teherterhel. Ha nem is szabad megelégednünk
az eredménnyel, a magyar királyi Opera legutóbbi
évének lezárása után mégis több reménnyel vár-
hatjuk az őszi kapunyitást. (Sp.)